

Begeleiding en Behandeling voorstel 2019

---

1. Begeleiding en behandeling

Begeleiding

Begeleiding bevat voornamelijk het ondersteunen bij en aanleren van praktische vaardigheden om de uitingvormen van probleemgedrag of de aandoening te beperken. Begeleiding kent zowel ondersteunende als activerende activiteiten.

Ondersteunende activiteiten bevorderen de participatie van de cliënt in de maatschappij en ondersteunen hem bij zijn dagindeling. Daarbij kan gedacht worden aan het structureren van de dag, het geven van praktische hulp, het in het kader van de doelstelling van de zorg vergezellen van de cliënt, het bieden van ondersteuning bij het voeren van de regie over het leven. Deze begeleiding vindt onder andere plaats door middel van gesprekken en non-verbale communicatie, het oefenen van dagelijkse vaardigheden en het stimuleren van gedrag dat al bij de cliënt aanwezig is.

Met activerende activiteiten wordt de cliënt geleerd (anders) om te gaan met (de gevolgen van) de aandoening, beperking, handicap of opvoed- en opgroei problemen door het aanleren van praktische vaardigheden. Bij deze hulp valt te denken aan het interveniëren in het gedrag van de cliënt (gedragscorrectie), het houden van inzichtgevende gesprekken en non-verbale communicatie, het oefenen [danwel het automatiseren](#) van sociale of praktische vaardigheden, onderzoek naar de aanwezigheid van problematiek alsmede advies, instructie of voorlichting over de aanpak van de problematiek.

Tot de doelgroep van begeleiding behoren jeugdigen, en hun gezinssysteem, met enkelvoudige danwel zware, complexe problemen die ondersteuning of begeleiding nodig hebben bij het stabiliseren, compenseren, verbeteren en/ of ontwikkelen van de zelfredzaamheid, het welbevinden en/of de kwaliteit van leven.

In tegenstelling tot behandeling is voor begeleiding geen (sterk vermoeden van een) DSM-V classificatie bij de jeugdige vereist. Begeleiding aan een jeugdige met een DSM-V classificatie kan echter wel voorkomen, afhankelijk van [de aard van de benodigde hulp voor de cliënt](#) [hetgeen nodig is voor de client](#).

Eisen aan begeleiding door de professional

Begeleiding individueel licht

De directe begeleider heeft minimaal een relevante opleiding (of aantoonbaar relevant werk- en denkniveau) op MBO-niveau 4 (zie norm van verantwoorde werktoedeling). Ook acht opdrachtgever het wenselijk dat de directe begeleider terug kan vallen op een geregistreerde jeugdzorgwerker (minimaal HBO).

Begeleiding groep licht

Ten minste één van de directe begeleiders heeft minimaal een relevante opleiding (of aantoonbaar relevant werk- en denkniveau) op MBO-niveau 4 (zie norm van verantwoorde werktoedeling). Bij meerdere begeleiders op één groep wordt een verantwoorde samenstelling van het team van aanwezige begeleiders verwacht, conform de norm van verantwoorde werktoedeling. Ook bij begeleiding groep geldt dat opdrachtgever het wenselijk acht dat de begeleiders terug kunnen vallen op een geregistreerde jeugdzorgwerker (minimaal HBO).

Begeleiding individueel midden

De directe begeleider heeft minimaal een relevante opleiding (of aantoonbaar relevant werk- en denkniveau) op MBO-niveau 4 (zie norm van verantwoorde werktoedeling). Daarnaast kan de directe begeleider terugvallen op een geregistreerde jeugdzorgwerker (minimaal HBO).

Begeleiding groep midden

Ten minste één van de directe begeleiders heeft minimaal een relevante opleiding (of aantoonbaar relevant werk- en denkniveau) op MBO-niveau 4 (zie norm van verantwoorde werktoedeling). Bij meerdere begeleiders op één groep wordt een verantwoorde samenstelling van het team van aanwezige begeleiders verwacht, conform de norm van verantwoorde werktoedeling. Ook bij begeleiding groep kan de directe begeleider terugvallen op een geregistreerde jeugdzorgwerker (minimaal HBO).

Begeleiding individueel zwaar

De directe begeleider heeft minimaal een relevante opleiding (of werk- en denkniveau) op HBO-niveau en is geregistreerd conform de norm van verantwoorde werktoedeling. Daarnaast kan de directe begeleider een geregistreerde gedragswetenschapper (minimaal WO-niveau) consulteren.

Begeleiding groep zwaar

Ten minste één van de directe begeleiders heeft minimaal een relevante opleiding (of werk- en denkniveau) op HBO-niveau en is geregistreerd conform de norm van verantwoorde werktoedeling. Bij meerdere begeleiders op één groep wordt een verantwoorde samenstelling van het team van aanwezige begeleiders verwacht, conform de norm van verantwoorde werktoedeling. Ook bij begeleiding groep kan een geregistreerde gedragswetenschapper (minimaal WO-niveau) geconsulteerd worden.

Behandeling

Waar begeleiding zich richt op het bijsturen, ~~of~~ aanleren [of automatiseren](#) van praktische vaardigheden om *uitingsvormen* van probleemgedrag of de aandoening te beperken, grijpt behandeling in op de dieperliggende *oorzaak* van het probleemgedrag en/of de aandoening (["herprogrammeren"](#)). Behandeling zet in op verandering van de sociaal emotionele ontwikkeling van een cliënt waardoor een basis wordt gelegd om het handelingsrepertoire van de cliënt duurzaam uit te breiden. Belangrijk uitgangspunt bij behandeling is daarom dat de cliënt voldoende in staat is om het geleerde toe te passen in, en te generaliseren naar, diverse praktijksituaties. Is generalisatie niet (meer) mogelijk, en moeten voor elke situatie gerichte vaardigheden worden aangeleerd dan is inzet van behandeling niet toegewezen, maar begeleiding.

De behandeling duurt een afgebakende periode met, in principe, een maximum van 1 jaar.

Handelingsgerichte diagnostiek of observatieonderzoek is onderdeel van de behandeling.

Grondslag voor de behandeling is en/ of:

1. somatische, psychische of psychiatrische aandoening;

2. verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking;
3. opvoedkundig/systemisch probleemgedrag.

Voor behandeling is ~~(een sterk vermoeden van)~~ een DSM-V classificatie vereist ofwel een door de verwijzer benoemd sterk vermoeden daarvan. Echter, aanwezigheid van een classificatie betekent niet automatisch dat behandeling moet worden ingezet. Afhankelijk van de aard van de benodigde hulp kan ook begeleiding aangewezen zijn.

Waar GGZ-behandeling zich vooral richt op de kindfactoren, richt behandeling in de Jeugd- en Opvoedhulp zich met name op gezins-/ systeemfactoren.

Eisen aan behandeling door de professional

Voor een behandeling is expertise op het niveau van een specifiek medicus, specifiek paramedicus, een vaktherapeut of behandelaar vereist. Er is in ieder geval sprake van een WO-opgeleide regiebehandelaar conform het Model Kwaliteitsstatuut GGZ voor GGZ-behandeling. Eisen die gesteld worden aan de regiebehandelaar gedragswetenschapper bij de niet- GGZ, zijn opgenomen in de inleiding onder 'Regiebehandelaarschap en gedragswetenschapper'.

Behandeling individueel licht

De directe behandelaar heeft minimaal een relevante opleiding op HBO-niveau en is geregistreerd conform de norm van verantwoorde werktoedeling. Daarnaast is er een geregistreerde WO-opgeleide regiebehandelaar danwel gedragswetenschapper¹ betrokken ~~(uitgezonderd voor zelfstandig functionerende vaktherapeuten die niet via zorgverzekeraar betaald worden en die een enkelvoudige vraag oppakken op hun eigen vakgebied).~~

Behandeling groep licht

Van professionals die behandelen wordt minimaal een relevante opleiding op HBO-niveau verwacht en registratie conform de norm van verantwoorde werktoedeling. Voor de begeleiding binnen de behandeling, geldt dat ook professionals met een relevante MBO-niveau 4 opleiding dit uit kunnen voeren. Daarnaast is er een geregistreerde WO-opgeleide regiebehandelaar danwel gedragswetenschapper² betrokken ~~(uitgezonderd voor zelfstandig functionerende vaktherapeuten die niet via zorgverzekeraar betaald worden en die een enkelvoudige vraag oppakken op hun eigen vakgebied).~~

Behandeling individueel midden

De directe behandelaar heeft minimaal een relevante opleiding op HBO-plus- of WO-niveau en is geregistreerd conform de norm van verantwoorde werktoedeling. Daarnaast is er een geregistreerde WO-opgeleide regiebehandelaar danwel gedragswetenschapper³ betrokken.

Behandeling groep midden

Van professionals die behandelen wordt minimaal een relevante opleiding op HBO-plus of WO-niveau verwacht en registratie conform de norm van verantwoorde werktoedeling. Voor de begeleiding binnen de behandeling, geldt dat ook professionals met een relevante MBO-niveau 4 opleiding dit uit kunnen voeren. Daarnaast is er een geregistreerde WO-opgeleide regiebehandelaar danwel gedragswetenschapper betrokken.

Behandeling individueel zwaar

---

¹ Zie omschrijving in de inleiding

² Zie omschrijving in de inleiding

³ Zie omschrijving in de inleiding

De directe behandelaar heeft een relevante opleiding op WO- of WO-plus-niveau en is geregistreerd conform de norm van verantwoorde werktoedeling. Daarnaast is er een geregistreerde WO-plus opgeleide regiebehandelaar [danwel gedragswetenschapper](#)⁴ betrokken.

Behandeling groep zwaar

Van professionals die behandelen wordt een relevante opleiding op WO-plus niveau verwacht en registratie conform de norm van verantwoorde werktoedeling. Voor de begeleiding binnen de behandeling, geldt dat ook professionals met een relevante HBO-opleiding (of werk- en denkniveau) dit uit kunnen voeren. Daarnaast is er een geregistreerde WO-plus opgeleide regiebehandelaar [danwel gedragswetenschapper](#) betrokken.

Samenvattend:

Als er sprake is van (vermoeden van) DSM V classificatie kan zowel begeleiding als behandeling ingezet worden. Welke ondersteuning nodig is wordt bepaald door hetgeen nodig is voor de jeugdige en het gezin. Hierbij kan globaal gedacht worden aan:

- werken met een jeugdige aan het probleem gericht op gedragsverandering is behandeling
- werken met een jeugdige aan hoe omgaan met, bieden van handvatten is begeleiding
- werken met ouders aan "het beter omgaan met je kind met deze problemen is begeleiding
- werken met ouders systemisch, in situaties van Multiprblem, intensief en op meerdere gebieden (als MST, MDFT) kan als behandeling worden gezien

Met opmaak: Lijstaline, Met opsommingstekens + Niveau: 1 + Uitgelijnd op: 0,63 cm + Inspringen op: 1,27 cm

---

⁴ Zie omschrijving in de inleiding